

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK FELÜGYELETÉÉRT ÉS FOGYASZTÓVÉDELEMÉRT FELELŐS ALELNÖK

Vezetői körlevél az elektronikus úton megkötött írásbeli szerződésekről, megtett írásbeli jognyilatkozatokról

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) a vonatkozó törvényi előírások rendelkezéseivel összhangban biztosítani kívánja, hogy a pénzügyi közvetítőrendszer intézményei (intézmény) azon szerződések, illetve egyoldalú jognyilatkozatok vonatkozásában, amelyekre jogszabály írásbeli alakot rendel, a jövőben a fogyasztóvédelmi és prudenciális követelmények egyidejű figyelembevételével, az elektronikus úton – akár személyes megjelenés mellett vagy akár távoli elérhetőségen keresztül – történő szerződéskötést, illetve jognyilatkozat tételt jelen körlevélben meghatározott egységes szempontok szerint alkalmazzák.

Jelen vezetői körlevél célja az MNB elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése és az innováció támogatása. Az MNB meggyőződése, hogy az ügyfelekkel írásban kötött szerződések, a megtett jognyilatkozatok megfelelése és azok igazolhatósága az ügyfelek, a felügyelt intézmények, és az MNB közös érdeke.

Jelen vezetői körlevél a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az intézmények kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelése természetesen továbbra is kötelező.

Az MNB a körlevélben foglalt megfogalmazásakor figyelembe veszi az elektronikus úton kötött írásbeli szerződések és megtett írásbeli jognyilatkozatok kapcsán a technológiasemlegességre vonatkozó jogalkotói szándékot, ezért eltekint az egyes konkrét technológiák, valamint az azokkal kapcsolatos részletes elvárások megfogalmazásától.

1. Szabályozói környezet bemutatása

1.1. Az írásbeli szerződés jogszabályi háttere

Az írásbeli alakhoz kötött jognyilatkozatok szabályait a Polgári Törvénykönyv¹ Hatodik Könyve tárgyalja. Eszerint, ha a jognyilatkozatot írásban kell megtenni, a jognyilatkozat akkor érvényes, ha legalább a **lényeges tartalmát írásba foglalták**. A jognyilatkozat akkor minősül írásba foglaltnak, ha azt a nyilatkozó fél aláírta. A fentiekén túl írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha **annak közlésére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában** kerül sor².

---

¹ a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.)

² Ptk. 6:7. §

A pénzügyi intézmények vonatkozásában a Hpt.³ rendelkezik azokról az esetekről, amikor a szerződést írásban kell megkötni⁴. Bizonyos kivételektől eltekintve az intézmény pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban köthet. A Hpt. 2019. március 31-től megszünteti az azonosított elektronikus út jogintézményét, így azt követően az elektronikus úton kötött szerződéseknek ahhoz, hogy megfeleljenek az alakszerűségi követelményeknek, azaz írásbelinek minősüljenek, a Ptk. írásba foglalt nyilatkozatokkal szemben elvárt hármaskonjunktív feltételrendszerének kell megfelelniük. E körben kiemelendő, hogy a hatályos előírásoknak maradéktalanul megfelelő, azonosított elektronikus útként alkalmazott szerződéskötési mód 2019. március 31-ét követően is kielégíti a Hpt. alakszerűségi előírásait, mivel megfelel a Ptk. írásbeliséggel szemben támasztott követelményeinek. Fontos Hpt.-beli változás továbbá, hogy 2019. március 31-től a pénzügyi intézmény nem a szerződés eredeti, hanem egy hiteles példányát köteles az ügyfélnek átadni a jelen körlevél **3.1** pontjában foglaltak szerint.

A biztosítások esetén a biztosítási szerződés szerződő fél általi rendes felmondása – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződéseket kivéve⁵ – minden esetben írásbeli alakhoz kötött⁶. A Ptk. egyes rendelkezéseiből következően a biztosítási szerződés bizonyos tartalmi elemei szintén írásbeliséghez kötöttek, valamint írásbeliséget feltételez a Bit.⁷ több ügyfél-tájékoztatási szabálya is. A befektetési vállalkozások vonatkozásában az ügyfél pénzügyi eszközének használatához való írásbeli hozzájárulás eseteit a Bszt.⁸, az értékpapírokkal kapcsolatos szerződésekre vonatkozó szabályokat a Tpt.⁹, a fizetési szolgáltatások esetén az Fsztv.¹⁰, míg a tagsági jogviszonyra vonatkozó szabályokat az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak és a magánnyugdíjpénztárak vonatkozásában az Öpt.¹¹, illetve az Mpt.¹², a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmények esetében az Fnytv.¹³ tárgyalja.

1.2. Az írásbeli szerződéskötés és jognyilatkozat tétel elektronikus úton

Az írásbeli alakhoz kötött jognyilatkozat a Ptk. vonatkozó rendelkezése alapján akkor felel meg a jogszabályi követelményeknek, ha legalább a lényeges tartalmát írásba foglalták, annak közlésére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerül sor.

Azt, hogy az alkalmazott technológia teljeskörűen és kétséget kizáróan alkalmas a fent megjelölt konjunktív feltételrendszer biztosítására a szolgáltató intézménynek kell tudnia bizonyítania. Ehhez legalább a jelen körlevél **2.** pontjában foglaltak teljesítése szükséges.

Fontos megjegyezni, hogy ha az intézmény által alkalmazott informatikai rendszer és eljárás

---

³ a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.)

⁴ Hpt. 279. § (1) bekezdés

⁵ A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (Gfbt.) 7. § (1) bekezdés b) pontja szerint a szerződő üzemben tartó írásban vagy – a felek megállapodása alapján – elektronikus úton indokolás nélkül is felmondhatja a kgfb szerződést.

⁶ Ptk. 6:466. § 6:483. §

⁷ a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (Bit)

⁸ a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény

⁹ a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény

¹⁰ az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény

¹¹ az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény

¹² a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény

¹³ a foglalkoztatói nyugdíjról és intézményeiről szóló 2007. évi CXVII. törvény

maradéktalanul megfelel a Pmt.¹⁴ és a végrehajtására kiadott MNB rendelet¹⁵ szerint auditált elektronikus hírközlő eszközzel, elektronikus ügyfélazonosító rendszerrel szemben támasztott követelményeknek, úgy – az MNB álláspontja szerint – egyúttal alkalmas arra is, hogy teljesítse a Ptk. írásba foglaltnak tekintett nyilatkozatokkal szemben támasztott, a fentiekben részletesen kifejtett hármas konjunktív feltételét. Ilyenkor a tényleges üzleti célhoz kapcsolódó jognyilatkozatot önkéntesen, kifejezetten és egyértelműen kell megtenni.

1.2.1. Fokozott biztonságú vagy minősített elektronikus aláírás használata

Az elektronikus szerződéskötés során a minősített, illetve a fokozott biztonságú elektronikus aláírás használata megfelelő, azonban az alkalmazott bizalmi szolgáltatást a Hatóságnak (NMHH) az eIDAS rendeletben, valamint az Eüsztv.¹⁶-ben foglaltak szerint be kell jelenteni.

A körlevélnek szorosan véve nem tárgya, de fontos megjegyezni, hogy a Pmt. és a végrehajtására kiadott MNB rendelet szerinti ügyfél-átvilágításra a fokozott biztonságú vagy minősített aláírás használata önmagában nem elégséges feltétel.

Az **1.2.2.** pontban meghatározott, zárt körben kibocsátott elektronikus aláírás nem tekinthető az eIDAS rendelet szerinti fokozott biztonságú aláírásnak, mivel az nem tartozik az eIDAS rendelet hatálya alá, így azt nem olyan bizalmi szolgáltató hozta létre, amely vizsgálata vagy nyilvántartásba vétele a Hatóság (NMHH) hatáskörébe tartozna.

1.2.2. Zárt rendszerek használata

Az eIDAS¹⁷ rendelet említést tesz az ún. zárt rendszerekben történő bizalmi szolgáltatások nyújtásáról¹⁸, amely keretében elektronikus aláírás használható. Az MNB megítélése szerint a zárt rendszer követelményei abban az esetben teljesülnek, ha definiálhatók a rendszer fizikai és logikai határai, illetve az abban részt vevő alanyok köre.

A zárt körben kibocsátott elektronikus aláírás használatakor tehát az intézménynek megfelelő módon igazolnia kell a Ptk.-ban foglalt, az írásbeliség vonatkozásában előírt hármas konjunktív feltételrendszer megfelelését.

1.2.3. Központi közigazgatási elektronikus azonosítási szolgáltatás igénybevétele

Az MNB javasolja, hogy az ügyfél jognyilatkozattételének hitelesítése valamely központi közigazgatási hitelesítésszolgáltatás (például, de nem kizárólag az elektronikus személyi igazolvány, a SZEÜSZ, a KAÜ, a KEÜSZ vagy az AVDH¹⁹ stb.) igénybevételével a megfelelő közigazgatási szervekkel kötött megállapodás alapján történjen, mivel ilyen esetben a szerződésben célszerű tisztázni például a megfelelő rendelkezésre állási, felelősségvállalási

---

¹⁴ a pénzműködés és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény

¹⁵ a pénzműködés és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló 45/2018. (XII. 17.) MNB rendelet

¹⁶ az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU Rendelete (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

¹⁸ Az eIDAS rendelet 2. cikk (2) bekezdése a rendelet tárgyi hatálya alól kiveszi a zárt körben alkalmazott bizalmi szolgáltatások körét, ezért a nyelvtani, rendszertani és logikai értelmezés szerint nem alkalmazhatóak az eIDAS rendelet jogi fogalmai és követelményei a hatálya alól kivett szolgáltatások körére, legfeljebb analógia tehető meg.

¹⁹ Szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatások (SZEÜSZ), Központi Azonosítási Ügynök (KAÜ), Központi Elektronikus Ügyintézési Szolgáltatás (KEÜSZ), Azonosításra Visszavezetett Dokumentumhitelesítés (AVDH)

(például tranzakciós limit) vagy a pénzmosási törvényben foglalt ellenőrzési feltételeket stb.

1.2.4. Biometrikus azonosításon alapuló jognyilatkozattétel

Az MNB javasolja, hogy amennyiben a szerződéskötés vagy a jognyilatkozat tétele során az intézmény az ügyfél egyedi azonosítását célzó biometrikus adatát kívánja használni, mérlegelje, hogy az alkalmazott megoldás arányos-e az elérni kívánt céllal, nem sérül-e aránytalanul az ügyfél (biometrikus) személyes adatához fűződő alapjoga. Biometrikus adat lehet az ügyfél egy jellemző személyes tulajdonsága, például ujjlenyomat, arc-, retina-, vénafelismerés, akár több személyes jellemzőinek összessége vagy profilozása, viselkedésen alapuló adatok kiértékelése, esetleg saját kezű aláírásának biometrikus adatait tartalmazó rögzítése.

Mérlegelni kell továbbá, hogy amíg más azonosítási esetekben (például a fokozott biztonságú és a minősített elektronikus aláírások esetén) az azonosításra használt eszköz vagy jellemző a kompromittálódása esetén felfüggeszthető vagy visszavonható, a biometrikus adatok nem vonhatók vissza, a további felhasználásuk nem akadályozható meg. Ezért biometrikus adatok alkalmazására, védelmére kiemelt figyelmet kell fordítani.

A biometrikus technológiát használó sorozatgyártott eszközök alkalmazásakor (például mobiltelefonok, IoT eszközök) külön kockázatként kell kezelni, hogy a – jellemzően az eszköz zárolásának feloldására alkalmazott – beépített biometrikus azonosító rendszer nem feltétlenül azonosítja egyedileg az eszköz használóját. Például az ujjlenyomat-felismerést alkalmazó mobil eszközöknél több személy ujjlenyomatai is rögzíthetők, anélkül, hogy az eszköz különbséget tenne a felhasználók között.

1.2.5. Egyéb megoldások

A fentiek során nem tárgyalt, de a pénzügyi közvetítőrendszer érintett szektorában újítást jelentő, az ügyfelek számára előnyt (például gyorsabban elérhető, olcsóbb szolgáltatást) eredményező technológia, üzleti modell, termék, illetve szolgáltatás vonatkozásában az MNB lehetőséget biztosít a technológia – az egyes MNB rendeletek szerinti kötelezettségeknek való megfelelés eltérő szabályairól szóló 47/2018. (XII. 17.) MNB rendeletben foglaltak szerint – eltérő szabályokkal történő tesztelésére az Innovációs Pénzügyi Tesztkörnyezet (Regulatory Sandbox) keretében.

2. Az elektronikusan kötött írásbeli szerződéssel kapcsolatos eljárások, dokumentumok

2.1. Az alkalmazott rendszer vonatkozásában az intézménynek rendelkeznie kell:

- 2.1.1. részletes jogi és technikai elemzéssel arról, hogy az alkalmazott technológia hogyan feleltethető meg teljeskörűen és kétséget kizáróan az ágazati jogszabályban, az Eüsztv.-ben, illetve az eIDAS rendeletben, valamint a Ptk.-ban foglalt feltételrendszernek;
- 2.1.2. az alkalmazott rendszer vonatkozásában üzleti, jogi, informatikai és információbiztonsági kockázatelemzési és -kezelési dokumentummal és akciótervvel, amely teljeskörűen kitér az alkalmazott technológia használata során

- értelmezhető minden biztonsági jellegzetességre (például biometria²⁰ igazolható megfelelősége, írásszakértői vélemény, kulcs- és tanúsítványkezelés stb.);
- 2.1.3. független féltől származó informatikai és információbiztonsági szakértői auditjelentéssel vagy tanúsítvánnyal az alkalmazott rendszer megfelelőségéről, valamint a vonatkozó Korm. rendeletben²¹ meghatározott zártági feltételeiről²²;
  - 2.1.4. a végleges rendszerre (és a kapcsolódó környezetekre, például mobilapplikációra) vonatkozó független szakértő által elvégzett sérülékenységvizsgálattal és penetrációs teszttel;
  - 2.1.5. részletes üzleti- és rendszerspecifikációval, rendszerdokumentációval²³;
  - 2.1.6. az intézmény és az általa alkalmazott rendszer prudens működését alátámasztó magatartási kódex-szel és az ügyfelek megfelelő – a jelen körlevél 3. pontjában részletezett – tájékoztatására vonatkozó szabályzattal.

2.2. Az alkalmazott megoldás bejelentése

Az intézmény az alkalmazni kívánt megoldást az MNB számára az élesbe állítást követő 5 munkanapon belül, jelen körlevél 4. pontjában leírt módon bejelenti. A bejelentéshez mellékeli a 2.1. pontban meghatározott dokumentumokat és eljárásokat igazoló iratokat.

3. Az ügyfelek tájékoztatása

3.1. Szerződés ügyfélpéldánya

Az írásban kötött szerződés egy eredeti vagy hiteles példányát az ügyfél számára minden esetben át kell adni, vagy – a megfelelő biztonsági intézkedések és jogosultságok mellett – mindenkor hozzáférhetővé kell tenni.

3.2. Ügyfél tájékoztatása

Az elektronikus úton történő, írásba foglaltak tekintendő szerződéskötést, vagy jognyilatkozattételt megelőzően az MNB minden esetben indokoltnak tartja, hogy az intézmény az ügyfelet elektronikus írásban tájékoztassa az alábbiakról:

- 3.2.1. a szerződéskötés technikai lépéseiről;
- 3.2.2. a megkötendő szerződés jogkövetkezményeiről, a vonatkozó magatartási kódex és a szerződés ügyfélpéldányának elérhetőségéről (az átadás vagy hozzáférés módjáról);
- 3.2.3. azokról az eszközökről, amelyek az adatok elektronikus rögzítése során felmerülő hibák azonosítását és kijavítását a szerződési jognyilatkozat megtételét megelőzően biztosítják;
- 3.2.4. a szerződés nyelvéről;
- 3.2.5. az adatkezelésről és a felmerülő jogorvoslati lehetőségekről.
- 3.2.6. Fogyasztónak minősülő ügyféllel elektronikus úton történő szerződéskötés során

---

²⁰ Mivel a biometrikus adatok kompromittálódásuk esetén nem vonhatók vissza, a további felhasználásuk nem akadályozható meg, ezért biometrikus adatok alkalmazására, védelmére kiemelt figyelmet kell fordítani a kockázatfelmérés és -értékelés során is.

²¹ A pénzügyi intézmények, a biztosítók és a viszontbiztosítók, továbbá a befektetési vállalkozások és az árutőzsdei szolgáltatók informatikai rendszerének védelméről szóló 42/2015. (III. 12.) Korm. rendelet (Korm. rendelet)

²² Jelen körlevél tartalmának vonatkozásában a Korm. rendelet 5/B. §-ában meghatározott zártági feltételekre vonatkozó független auditjelentést bármely, a szükséges szakértelemmel igazolhatóan rendelkező független fél elvégezheti. Csak akkor kell a Korm. rendelet 5/A. §-ában meghatározott akkreditációval rendelkező tanúsító szervezet tanúsítását elvégezni, ha az az intézmény vonatkozásában törvényi előírás szerint egyébként is kötelező.

²³ Részletes, belső és külső ellenőrzést elősegítő, architektúra leírást is tartalmazó rendszerdokumentáció (funkcionális és nemfunkcionális – informatikai és információbiztonsági követelményeket is tartalmazó – követelményspecifikáció, rendszerterv, implementációs és üzemeltetési dokumentum) a teljes rendszerről, minden komponenséről, kapcsolatairól.

teljesülniük kell a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekről szóló 2005. évi XXV. törvény tájékoztatásra vonatkozó előírásainak is.

3.3. Általános szerződési feltételek

Az intézmény köteles a vonatkozó általános szerződési feltételeit olyan módon hozzáférhetővé tenni, amely lehetővé teszi az ügyfél számára, hogy tárolja és előhívja azokat.

4. A bejelentési kötelezettségek teljesítésére vonatkozó rendelkezések

Az Eüsztv. valamint az MNB tv. 58. § (2) bekezdése alapján 2018. január 1. napjától az MNB, mint elektronikus ügyintézészt biztosító szerv a feladat- és hatáskörébe tartozó ügyekben köteles biztosítani az ügyek elektronikus úton történő intézését, következésképpen az intézmények is elektronikus ügyintézésre kötelezettek.

Az elektronikus ügyintézés részleteiről bővebb tájékoztatás az alábbi linken érhető el: <https://www.mnb.hu/sajtoszoba/sajtokozlemenyek/2017-evi-sajtokozlemenyek/altalanos-tajekoztato-elektronikus-ugyintezes-a-magyar-nemzeti-bank-hatosagi-eljarasaiban>

- - o - -

A vezetői körlevél a felügyelt intézményekre kötelező erővel nem rendelkező felügyeleti szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott vezetői körlevél tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat. A vezetői körlevélben megfogalmazott elvárásoknak való megfelelést az MNB 2019. június 03. napjától várja el a felügyelt intézményektől, az elvárások érvényesülését az MNB figyelemmel kíséri és értékeli.

Az MNB honlapján²⁴, illetve a Pénzügyi Innovációs Platform²⁵ (MNB Innovation Hub) keretében minden vonatkozó jogszabályi elvárást és kötelezettséget folyamatosan elérhetővé tesz annak érdekében, hogy bárki megismerhesse a vonatkozó jogszabályi környezetet, valamint az MNB e körben kialakított gyakorlatát.

Szíves közreműködését ezúton is köszönöm!

Budapest, 2019. május 9.

dr. Windisch László s.k.,
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke

---

²⁴ <https://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas>

²⁵ <https://www.mnb.hu/innovation-hub>